

Protocol vroegsignalering kindermishandeling

Dit protocol biedt handvatten aan professionals en vrijwilligers om te kunnen vroegsignaleren indien er sprake is van kindermishandeling.

Stichting Samen Sterk Tegen Kindermishandeling

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Doel protocol vroegsignalering kindermishandeling	5
2. Cijfers kindermishandeling.....	6
3. Definitie kindermishandeling	7
3.1 Vormen van kindermishandeling	7
4. Basisvoorwaarden	9
5. Rollen en verantwoordelijkheden	10
5.1 Betrokkenen	10
5.2 Signaleringscoördinator/vertrouwenspersoon	10
5.3 Stichting SSTK	10
6. De stappen van eerste signalen tot de evaluatie	11
6.1 Fase 1: De betrokkene heeft een vermoeden.....	11
6.2 Fase 2. Bespreken en overdragen vermoeden.....	12
6.3 Fase 3: Besluitvorming en melding	13
6.4 Fase 4: Evaluatie	13
Bronnenlijst:	14
Bijlagen	15
A. Signalenlijst kindermishandeling.....	15
B. Observatie Formulier.....	20
C. Stroomschema.....	21
D. Folder Steunpunt Huiselijk Geweld	22
E. Folder Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.....	23

Voorwoord

Professionals en vrijwilligers (in het verdere protocol betrokkene(n) genoemd) die met kinderen werken hebben een spilfunctie bij de observatie van signalen van kindermishandeling. Om adequaat te kunnen observeren en signaleren moet worden voldaan aan een belangrijke voorwaarde, de betrokkene moet het bestaan van kindermishandeling **kunnen, durven en willen** onderkennen.

Kunnen onderkennen is alleen mogelijk indien er kennis is van signalen en symptomen van kindermishandeling.

Durven onderkennen wordt mogelijk gemaakt door te beschikken over de nodige kennis en te beschikken over een meldingssysteem, waarin de te nemen stappen niet te groot zijn.

Willen onderkennen wordt versterkt door te beschikken over kennis van de effecten en gevolgen van kindermishandeling.

1. Doel protocol vroegsignalering kindermishandeling

Het protocol heeft verschillende doelen:

- Het protocol draagt bij aan een snelle signalering van kindermishandeling.
- Het protocol geeft betrokkenen en vrijwilligers een handvat om de signalering door te spelen naar de juiste instanties.
- Het protocol ondersteunt een gezamenlijke aanpak van kindermishandeling.

2. Cijfers kindermishandeling

In Nederland worden, blijkt uit onderzoek van het NJI (Nederlands Jeugd Instituut), ongeveer 80.000 kinderen mishandeld, zowel fysiek als non-fysiek. Dit is ongeveer vier procent van alle kinderen. Echter, Lamers-Winkelman (2007) beweert dat er voldoende reden is om aan te nemen dat andere onderzoeken af zullen wijken van deze cijfers omdat het NJI gebruik maakt van de reeds bekende gevallen. Dit terwijl er veel gevallen niet bekend zijn bij het NJI. Afhankelijk van de gehanteerde definitie van fysieke kindermishandeling was in 1984 de omvang van fysieke kindermishandeling in verschillende survey-onderzoeken 3,4 tot 16 keer groter dan in de meldingscijfers (Lamers-Winkelman 2007). Volgens Lamers-Winkelman (2007) houdt dit in dat momenteel rond de 320.000 kinderen te maken hebben met ernstig geweld en/of mishandeling, ongeveer 56.000 kinderen met extreem geweld en/of mishandeling. Dit onderzoek maakt duidelijk dat het probleem veel groter is dan wordt aangenomen. Hieronder een specificatie in aantallen en percentages van de verschillende vormen van kindermishandeling.

Vorm van mishandeling	Aantallen gevallen	Percentage van totaal aantal gevallen
Seksueel misbruik	4.733	4,4%
Fysieke mishandeling	19.057	17,7%
Emotionele mishandeling	12.685	11,8%
Fysieke verwaarlozing	31.558	29,4%
Onderwijs/emotionele verwaarlozing	28.638	26,7%
Overig	10.529	9,8%

Cijfers over kindermishandeling, Ince, D. (2008) Nederlands Jeugdinstituut

3. Definitie kindermishandeling

Wanneer is er sprake van kindermishandeling? De overheid hanteert in de Wet op de jeugdhulpverlening (artikel 34a. lid 3) de volgende definitie van kindermishandeling:

Definitie kindermishandeling

Kindermishandeling is elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden betrokken aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

3.1 Vormen van kindermishandeling

De verschillende vormen van kindermishandeling:

- Lichamelijke mishandeling

Onder lichamelijke mishandeling wordt verstaan: het toebrengen van verwondingen, zoals kneuzingen, blauwe plekken, snij-, brand- of schaafwonden, botbreuken en hersenletsel. Deze verwondingen kunnen ontstaan door slaan, schoppen, knijpen, door het kind door elkaar te schudden, door branden, snijden, krabben en verstikken. Ook besnijdenis van meisjes valt onder lichamelijke mishandeling.

- Lichamelijke verwaarlozing

Bij lichamelijke verwaarlozing wordt het kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft, zoals goede voeding, voldoende kleding, voldoende slaap, goede hygiëne en de benodigde medische verzorging.

- Psychische of emotionele mishandeling

Daaronder verstaan we het stelselmatig vernederen, kleineren, pesten, bang maken, bedreigen met geweld, achterstellen, het verbieden met andere om te gaan en het stellen van eisen waaraan het kind niet kan voldoen. Ook het getuige zijn van Huiselijk geweld valt hieronder.

- Psychische of emotionele verwaarlozing

Van deze vorm van kindermishandeling is sprake als het kind onthouden wordt wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft: aandacht, respect, veiligheid, scholing, contact, warmte, liefde, genegenheid en bevestiging

- Seksueel misbruik

Seksueel misbruik is het verrichten van seksuele handelingen bij of met het kind die niet passen bij de leeftijd of ontwikkeling, of seksuele handelingen waaraan het kind zich niet kan onttrekken. Dit gaat van het betasten van het lichaam tot verkrachting en komt voor bij kinderen van alle leeftijden. Ook het tonen van pornografisch materiaal aan een kind valt onder seksueel misbruik.

- Het syndroom van Von Münchausen-by-proxy

Daaronder verstaan we het door ouders, verzorgers of soms familieleden opzettelijk toedienen van middelen aan het kind of het met opzet toebrengen van verwondingen, lichamelijke symptomen aan het kind om zo het kind met opzet in een situatie te brengen waarbij intensieve medische hulp noodzakelijk is. Ook is er sprake van dit syndroom als medische hulp gezocht wordt voor minderjarige op basis van onjuiste of onvolledige informatie over klachten van het kind met als doel het kind in de rol van patiënt te krijgen. De primaire verzorger, meestal de moeder, lijdt aan dit syndroom van Von Münchausen-by-proxy. Het kind lijdt aan de gevolgen hiervan.

4. Basisvoorwaarden

Om ervoor te zorgen dat betrokkenen op een juiste wijze invulling kunnen geven aan hun verantwoordelijkheid zal aan een aantal basisvoorwaarden moeten worden voldaan.

Houding

Iedereen die met kinderen werkt, moet bereid zijn het bestaan van kindermishandeling te erkennen en het als zijn verantwoordelijkheid zien hier iets mee te doen. Erkennen van het bestaan van kindermishandeling en erkennen van de eigen verantwoordelijkheden hierbij zijn onderdeel van zorgvuldige beroepsuitoefening.

Kennis en vaardigheden

Iedereen die met kinderen werkt, moet in staat zijn lichamelijke en emotionele mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik te signaleren en naar aanleiding van het vermoeden een adequaat beleid kunnen voeren. Het kunnen signaleren van kindermishandeling en het op gang brengen van hulpverlening maken deel uit van zorgvuldige beroepsuitoefening.

Om bovenstaande te bereiken is deskundigheidsbevordering van alle betrokkenen nodig.

5. Rollen en verantwoordelijkheden

In dit hoofdstuk worden de rollen en verantwoordelijkheden die van belang zijn voor het vroegsignaleren van kindermishandeling beschreven. Het protocol kent de volgende rollen:

- Betrokkenen
- Signaleringscoördinator/vertrouwenspersoon
- Stichting SSTK

5.1 Betrokkenen

De betrokkenen zijn alert op signalen van kindermishandeling. Zij gaan zorgvuldig met vermoedens om en bespreken deze met de signaleringscoördinator.

5.2 Signaleringscoördinator/vertrouwenspersoon

De signaleringscoördinator is het centrale aanspreekpunt voor alle betrokkenen. Hij bespreekt de vermoedens met de betrokkene en zorgt voor overdracht van de vermoedens aan steunpunt huiselijk geweld. De signaleringscoördinator is verantwoordelijk voor de evaluatie van het proces. Ook kan deze voorstellen doen tot verbetering van het proces.

5.3 Stichting SSTK

Stichting SSTK levert het protocol vroegsignalering kindermishandeling en leert de betrokkenen via een workshop hiermee om te gaan.

De stichting zet zich in voor de deskundigheidsbevordering binnen de organisatie.

6. De stappen van eerste signalen tot de evaluatie

De stappen die genomen worden van eerste signalen tot het doorspelen naar Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en de bijbehorende terugkoppeling zullen in de komende paragrafen behandeld worden.

6.1 Fase 1: De betrokkene heeft een vermoeden

In de eerste fase heeft de betrokkene het initiatief. De betrokkene signaleert en bespreekt de signalen met de signaleringscoördinator.

In de eerste fase ontstaat bij de betrokkene een vermoeden. Dit vermoeden kan door verschillende oorzaken tot stand komen. De bron van het vermoeden van kindermishandeling kan zijn:

- Observatie door de betrokkene
- Signalen of verhalen gemeld aan de betrokkene
- Een kind neemt de betrokkene in vertrouwen over de eigen situatie

Wanneer één van deze situaties zich voordoet is het belangrijk dat de betrokkene zich als volgt gedraagt:

- Observeer het kind gedurende de volgende contactmomenten goed, hierbij wordt extra op opvallend gedrag en onverklaarbare lichamelijke afwijkingen gelet
- Overleg zo min mogelijk met collegae of andere betrokkenen
- Verander de manier van omgang met het kind niet, van belang is dat de vertrouwensrelatie intact blijft
- Bepaal een tijdslimiet van maximaal één maand voordat het vermoeden kenbaar wordt gemaakt
- Wanneer een kind de betrokkene in vertrouwen neemt luister dan rustig naar hetgeen het kind te vertellen heeft en reageer niet emotioneel of paniekerig

Aan het einde van fase 1 besluit de betrokkene:

1. Het vermoeden is onterecht

Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag, einde traject.

2. Er is geen bevestiging van het vermoeden

De observatie wordt voortgezet en er wordt extra gelet op opvallend gedrag en onverklaarbare lichamelijke afwijkingen.

3. De betrokkene twijfelt en/of vindt een bevestiging van het vermoeden

Dit wordt voorgelegd aan de signaleringscoördinator (fase 2).

Aanbevelingen:

- Accepteer kindermishandeling als één van de vele mogelijke oorzaken van onverklaarbaar en/of opvallend gedrag van een kind. Probeer in deze fase een duidelijk beeld van de situatie te krijgen. Speel geen politieagent: het is niet de taak van de betrokkene om speurwerk naar de dader te doen. Ga uit van het signaal. Blijf (het gedrag van) het kind aandachtig volgen, maar voorkom een uitzonderingspositie van het kind.
- Indien een kind de betrokkene in vertrouwen neemt, belooft deze nooit aan het kind absolute geheimhouding. De betrokkene belooft dat deze geen volgende stap zal nemen zonder overleg. De betrokkene stelt het kind gerust omtrent het geheim.
- Ga zorgvuldig om met de privacy van het kind en van de ouders.
- Ga niet overhaast te werk. Wie iets wil bereiken moet zorgvuldig handelen. Betrek de signaleringscoördinator tijdig.
- Wanneer een kind niet meer onder de observatiemogelijkheden valt van de betreffende betrokkene is het van belang dat een eventueel vermoeden gemeld wordt aan de signaleringscoördinator.

6.2 Fase 2. Bespreken en overdragen vermoeden

In de tweede fase van het protocol draagt de betrokkene zijn onderbouwde vermoeden over aan de signaleringscoördinator.

De betrokkene gaat een gesprek aan met signaleringscoördinator om het vermoeden kenbaar te maken. In dit gesprek bespreekt de betrokkene zijn of haar zorgen met de coördinator. Gedurende het gesprek kan er gebruik worden gemaakt van een signaleringslijst. De signaleringscoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie en de voortgang van het proces. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan de tijd en de tijdslimiet voor deze fase. Indien nodig overlegt de signaleringscoördinator met het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) dan wel met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Voor elke zaak rondom een vermoeden van kindermishandeling kan advies/consult worden gevraagd bij het SHG en/of bij het AMK zonder de naam van het kind en/of ouder te noemen.

Wanneer er na dit gesprek geen bevestiging is bij beide partijen van het vermoeden dan:

- blijft de betrokkene alert
- blijft de betrokkene bouwen aan de vertrouwensrelatie met het kind
- plannen betrokkene en signaleringscoördinator een afspraak in voor verder overleg omtrent het kind

Wanneer er na dit gesprek bevestiging is bij beide partijen, dan moet er gehandeld worden conform fase 3.

6.3 Fase 3: Besluitvorming en melding

In de derde fase van het protocol is de rol van de betrokkene sterk verminderd. In deze fase is de aangestelde signaleringscoördinator verantwoordelijk voor de verdere handelingen.

De signaleringscoördinator is in de situatie van een bevestigd vermoeden de persoon die contact legt met het SHG/AMK. Tijdens deze consultatie zal het SHG/AMK verdere instructies geven en de coördinator inlichten over mogelijke verdere stappen. Wanneer een vermoeden van kindermishandeling gemeld wordt bij het SHG/AMK, moet men rekening houden met de tijd die het SHG/AMK nodig heeft om informatie te verzamelen en mensen te mobiliseren.

Na de melding ligt de verantwoordelijkheid voor het op gang brengen van hulpverlening bij het SHG/AMK. Het gaat hier om vrijwillige hulpverlening. Als dat niet lukt, terwijl de situatie ernstig blijft, dan zal het SHG/AMK de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen. De melder wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Uitsluitend in een crisissituatie/levensbedreigende situatie voor het kind kan men direct melden bij de politie of bij de Raad voor de Kinderbescherming. Een melding bij de Raad kan **niet** anoniem.

6.4 Fase 4: Evaluatie

Na een melding en eventuele afhandeling van het SHG/AMK is het belangrijk dat de betrokkene en de signaleringscoördinator een evaluatie houden over de ondernomen stappen. Tijdens de evaluatie worden zowel de positieve als negatieve ervaringen tijdens het proces besproken. Dit zorgt voor een betere afhandeling bij volgende meldingen en is het begin van het verwerkingsproces bij de betrokkenen zelf.

Bronnenlijst:

Internet:

http://shginfo.nl/folders/nl/flyer_nl.pdf

<http://www.amk-nederland.nl/folders/profkleur.pdf>

Artikelen:

Lamers-Winkelman, F. et al. (2007) *Resultaten van een landelijk onderzoek naar de omvang van kindermishandeling onder leerlingen van het voortgezet onderwijs*. Duivendrecht: PI Research

Visser, de B. (2007) *Protocol Kindermishandeling*. Amsterdam: Raddraaier

Zwartendijk-Schats, M.A.T.W., Schot van der, A.H.M. (2008) *Protocol 'Vermoeden kindermishandeling' voor leerkrachten in het primair onderwijs*. Den Haag

Protocol Kindermishandeling: Vermoeden = Handelen, Kennisbank. (2003)

Cijfers over kindermishandeling, Ince, D. (2008) Nederlands Jeugdinstituut

Boeken:

Erol, E., Hoes, M. (2006). *Op het spoor van kindermishandeling*. Barnevel: H. Nelissen

Bijlagen

A. Signalenlijst kindermishandeling

- Als kinderen mishandeld worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stress- indicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling (chtscheiding, overlijden van een familielid enz.). Hoe meer signalen van deze lijst een kind uitzendt, hoe groter de kans is dat er sprake is van kindermishandeling.
- Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een sterk onderbouwd vermoeden is nodig om in actie te komen.
- De signalen die in deze lijst vermeldt worden, hebben betrekking op alle vormen van kindermishandeling.

Onderaan deze lijst zijn nog enkele signalen opgenomen die meer gericht zijn op seksueel misbruik. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat er aan de hand zou kunnen zijn, is het van belang de context van het gezin erbij te betrekken. Daarom worden ook een aantal signalen van ouders en gezin genoemd.

1. Psychosociale signalen

Ontwikkelingsstoornissen

- Achterblijven in taal -, spraak-, motorische, emotionele en/of cognitieve ontwikkeling
- Schijnbare achterstand in verstandelijke ontwikkeling
- Regressief gedrag
- Niet zindelijk zijn

Relationele problemen

Ten opzichte van ouders

- Totale onderwerping aan de wensen van de ouders
- Sterk afhankelijk gedrag ten opzichte van de ouders
- Onverschilligheid ten opzichte van de ouders
- Kind is bang voor de ouder
- Kind vertoont heel ander gedrag als ouders in de buurt zijn

Ten opzichte van andere volwassenen:

- Bevriezing bij lichamelijk contact
- Allemansvriend
- Lege blik in ogen en vermijden van oogcontact
- Waakzaam, wantrouwend

Ten opzichte van andere kinderen:

- Speelt niet met andere kinderen
- Is niet geliefd bij andere kinderen
- Wantrouwend
- Terugtrekken in fantasiewereld

Gedragsproblemen

- Plotselinge gedragsverandering
- Geen of nauwelijks spontaan spel, geen interesse in spel
- Labiel, nerveus, gespannen
- Depressief
- Angstig
- Passief, in zichzelf gekeerd, meegaand, apathisch, lusteloos
- Agressief
- Hyperactief
- Destructief
- Niet lachen, niet huilen
- Niet tonen van gevoelens, zelfs niet bij lichamelijke pijn
- Vermoeidheid, lusteloosheid
- Schuld- en schaamtegevoelens
- Zelfverwondend gedrag

2. Signalen die specifiek zijn voor de schoolsituatie

- Plotselinge achteruitgang in schoolprestaties
- Leerproblemen
- Vaak absent
- Geheugen- en / of concentratieproblemen
- Faalangst
- Niet willen uitkleden voor de gymles (schoolzwemmen)
- Kind is absent in de dagen dat er gym of schoolzwemmen is
- Altijd heel vroeg op school zijn
- Na schooltijd bij school blijven hangen
- Stipt thuis moeten zijn
- Buiten school geen contact mogen hebben met andere kinderen

3. Kenmerken ouder/gezin

- **Ouder-kind relatiestoornis:**

- Ouder troost kind niet bij huilen
- Ouder klaagt overmatig over het kind
- Ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- Ouder toont weinig belangstelling voor het kind

4. Specifieke signalen bij seksueel misbruik

- **Lichamelijke kenmerken**

- Pijn in de bovenbenen
- Pijn bij het lopen en/of zitten

- **Relationele problemen**

- Angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder
- Sterk verzorgend gedrag, niet passend bij de leeftijd van het kind (parentificatie)

- **Gedragsproblemen**

- Afwijkend seksueel gedrag
- Angst voor lichamelijk contact of juist zoeken van seksueel getint lichamelijk contact
- Seksueel agressief en dwingend gedrag ten opzichte van andere kinderen
- Niet leeftijdsadequaat seksueel spel
- Niet leeftijdsadequaat kennis van seksualiteit
- Angst om zich uit te kleden
- Angst om op de rug te liggen
- Negatief lichaamsbeeld: ontevredenheid over, boosheid op of schaamte voor eigen lichaam
- Schrikken bij aangeraakt worden
- Houterige motoriek (onderlichaam 'op slot')
- Geen plezier in bewegingsspel

5. Medische signalen

- **Lichamelijke kenmerken (specifiek voor lichamelijke mishandeling):**

- Blauwe plekken
- Krab-,bijt- of brandwonden
- Botbreuken
- Littekens

- **Verzorgingsproblemen (specifiek voor verwaarlozing):**

- Slechte hygiëne
- Onvoldoende kleding
- Onvoldoende geneeskundige en tandheelkundige zorg
- Veel ongevallen door onvoldoende toezicht

Overige medische signalen:

- Ondervoeding
- Achterblijven in lengtegroei
- Psychosomatische klachten (buikpijn, misselijkheid, hoofdpijn, etc.)

B. Observatie Formulier

Observatiepunten

Naam

Leeftijd

Geslacht

1. Sinds wanneer is er sprake van opvallend gedrag?

2. Waaruit bestaat het opvallende gedrag? (zie signaleringslijst)

3. Hoe is de verhouding tot de andere kinderen?

4. Hoe is de uiterlijke verzorging van het kind, zoals kleding e.d.?

5. Hoe is de verhouding tot vrouwen?

6. Hoe is de verhouding tot mannen?

Stroom Schema

D. Folder Steunpunt Huiselijk Geweld

Help jezelf. Help de ander. Bel voor advies of hulp.

Wat is huiselijk geweld precies?

Word je geslagen? Word je uitgescholden? Worden je dingen verboden? Word je bedreigd of gestalkt? Moet je tegen je zin seks hebben of je geld afgeven? En is je partner of je ex daar verantwoordelijk voor? Of is het een van je kinderen, een familielid of een (huis)vrind? Van ben je slachtoffer van huiselijk geweld. Misschien denk je dat het je eigen schuld is. Je voelt je onzeker en je schaamt je dat het jou overkomt. Maar huiselijk geweld kan niet en mag niet. Het is strafbaar. Je hebt het recht om voor jezelf op te komen. Bel daarom 0900 - 126 26 26 (vijf cent per minuut).

Hoe kun je huiselijk geweld herkennen?

Iemand die zich schuldig maakt aan huiselijk geweld vertoont vaak het volgende gedrag.

Hij of zij...

- ...is snel jaloers
- ...is eerst agressief en dan weer heel lief
- ...behandelt je als zijn of haar bezit
- ...maakt thuis dingen kapot
- ...belooft steeds dat het niet meer gebeurt
- ...slaat je, of zegt je te willen slaan
- ...laat je dingen doen die je niet wilt, ook seksueel
- ...vernedert je waar anderen bij zijn
- ...bedreigt je om geld
- ...wil jou op allerlei manieren laten weten dat hij of zij de baas is
- ...wil altijd weten waar je bent en wat je doet

Waarom bellen?

Bij het Steunpunt Huiselijk Geweld werken ervaren hulpverleners die je situatie goed begrijpen. Ze geven je advies en kunnen je in contact brengen met de hulpverleners in de regio die jou het best kunnen helpen. Als je belt vragen we je om je postcode in te toetsen. Daarmee kom je vanzelf uit bij het steunpunt bij jou in de regio. Ben je in direct gevaar, aarzel dan niet en bel 112.

Bellen is veilig

Je kunt ons veilig bellen. Het 0900-nummer is afgeschermd en daarom niet terug te vinden op je telefoonrekening. Ook achteraf zal niemand weten dat je ons gebeld hebt. Let er wel op dat je het laatste gebelde nummer uit het geheugen van je (mobiele) telefoon wist. Als je niet weet hoe dat moet, bel dan in een telefooncel of met de telefoon van een vriend of vriendin.

Wat gebeurt er als je belt?

We zijn er om je zo goed mogelijk te helpen. We kunnen je in contact brengen met hulpverleners bij jou in de regio. En als je wilt nemen we contact op met de politie.

Je hoeft je naam niet te zeggen

Wat je ons vertelt, blijft geheim zolang jij dat wilt. Als jij wilt dat wij actie ondernemen, hebben we je toestemming nodig om gegevens aan andere hulpverleners en de politie door te geven.

Je krijgt een advies

We kunnen goed inschatten wat in jouw situatie het beste is om te doen. Met een advies kun je vaak al veel bereiken.

Of we zoeken hulp

Als jij dat wilt, gaan we op zoek naar hulpverleners bij jou in de omgeving die voor een oplossing kunnen zorgen. Of, als het nodig is, helpen we je met het maken van een plan voor je eigen veiligheid en die van eventuele kinderen in je gezin. Want veiligheid is altijd het belangrijkste.

Lees ook de informatie op www.steunpunthuiselijkgeweld.nl

Het Steunpunt Huiselijk Geweld heeft ook een website. Hier lees je verhalen van anderen die in een vergelijkbare situatie hebben gezeten als jij. Ook kun je ervaringen delen in de rubriek 'praat mee' en vind je snel een steunpunt bij jou in de regio. Verder biedt de website informatie voor iedereen die getuige is van huiselijk geweld en ook plegers van huiselijk geweld die hulp zoeken kunnen er terecht.

nu is het genoeg.

0900 1 26 26 26
5 cent per minuut

steunpunthuiselijkgeweld.nl

E. Folder Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

**Als beroepskracht krijgt u soms
of regelmatig te maken met kinderen van
wie van u vermoedt
dat zij thuis mishandeld worden.**

**In deze folder is opgenomen wat er
gebeurt als u contact opneemt met
het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)
om uw zorgen te bespreken. Het
kan ook zijn dat u bent benaderd door
het AMK om informatie te geven over een kind.**

**Waarschijnlijk vraagt u zich af wat
de werkwijze is van het AMK
en wat er met uw informatie gebeurt. Deze
brochure geeft een algemeen overzicht
van de gang van zaken bij het AMK
en van uw positie als melder of informant.**

**Met specifieke vragen kunt u altijd
bij het AMK terecht.**

Wat doet het AMK?

Als u vermoedt dat een kind wordt mishandeld kunt u het AMK om advies vragen of een melding doen.

Advies

U kunt bijvoorbeeld voor advies terecht bij het AMK om:

- een inschatting te maken van de problemen van het kind
- te overleggen hoe u uw vermoedens met de ouders kunt bespreken
- te overleggen welke hulp u het kind of de ouders kunt bieden.

Soms blijft het niet bij één adviesgesprek, maar zijn er meer contacten tussen u en het AMK over hetzelfde gezin. Het AMK kan u ondersteunen bij uw aanpak van een vermoedelijke situatie van kindermishandeling. Zo kunt u bijvoorbeeld een maatschappelijk werkende of vertrouwensarts vragen om u te helpen bij het voorbereiden van gesprekken met de ouders over uw zorgen.

Voor een adviesgesprek hoeft u de naam van het kind en van het gezin niet te noemen. Het AMK legt geen persoonsgegevens over het gezin vast. Als u dat wilt, kunt u ook uw eigen naam en functie achterwege laten.

U blijft verantwoordelijk

Na een adviesgesprek onderneemt het AMK géén actie in de richting van het kind of het gezin. U blijft als adviesvrager zelf verantwoordelijk voor het al dan niet bieden van hulp.

Melding

Ziet u, eventueel na een adviesgesprek, geen kans om zelf iets met uw vermoedens van kindermishandeling te doen, dan kunt u een melding doen. Want iedereen die vermoedt dat een kind wordt mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt, heeft het recht om zijn vermoedens bij het AMK te melden: een leerkracht, een huisarts, een politiefunctionaris of bijvoorbeeld een buurman.

Na een geaccepteerde melding stelt het AMK een onderzoek in naar de gezinssituatie van het kind. Blijkt het kind inderdaad in de knel te zitten, dan organiseert het AMK hulp, zodat de situatie voor het kind verbetert. Het AMK biedt zelf geen hulp,

maar zorgt er wel voor dat de noodzakelijke hulp in gang wordt gezet. Het onderzoek en de keuze van hulpverlening gebeurt zoveel mogelijk in overleg met de ouders.

In ernstige gevallen kan het AMK de kindermishandeling melden aan de Raad voor de Kinderbescherming, zodat de procedure voor een kinderschermingsmaatregel in gang kan worden gezet. Het AMK doet dit alleen als hulpverlening niet voldoende wordt geacht om de situatie voor het kind te verbeteren of als de ouders niet bereid zijn om de noodzakelijke hulp te accepteren.

Het AMK doet aangifte bij de politie als het AMK vermoedt dat een ernstig strafbaar feit is gepleegd en dat onderzoek van de politie noodzakelijk is voor de veiligheid van het kind.

Na een melding is het AMK verantwoordelijk voor het onderzoek en voor het in gang zetten van de stappen die daarna moeten volgen. Voor het doen van het onderzoek, heeft het AMK uiteraard informatie nodig, zoals uw eigen naam, functie en adres, en de naam en het adres van het kind, voor zover deze gegevens bij u bekend zijn.

Wat gebeurt er met uw informatie?

Uitgangspunt is dat het AMK zoveel mogelijk openheid biedt in de richting van de ouders: over de melder, de inhoud van de melding en over de uitkomsten van het onderzoek. Alleen als het echt niet anders kan, wordt er buiten de ouders om gesproken en gehandeld.

Meldrecht en beroepsgeheim

Veel beroepskrachten hebben een geheimhoudingsplicht of een beroepsgeheim ten opzichte van hun cliënten. De Wet op de jeugdzorg geeft deze beroepskrachten echter in geval van een vermoeden van kindermishandeling een meldrecht. Dit meldrecht betekent dat (ook) alle beroepskrachten met een geheimhoudingsplicht -een arts, een hulpverlener, een geestelijke of een politiefunctionaris - het recht hebben om een vermoeden van kindermishandeling bij het AMK te melden. Voor deze melding hebben zij geen toestemming nodig van de ouders of het kind. Artsen doen er goed aan ook de 'meldcode voor medici inzake kindermishandeling' van de KNMG te raadplegen.

Informanten

Tijdens het onderzoek benadert het AMK beroepskrachten om op die manier meer informatie te krijgen over het kind en zijn gezinssituatie. Het AMK noemt deze verschaffers van informatie ‘informanten’.

Het meldrecht geeft beroepskrachten met een geheimhoudingsplicht ook het recht om informatie over een kind te verstrekken als het AMK daar in het kader van een onderzoek om vraagt.

Anoniem blijven

Uiteraard willen de ouders meestal weten van wie de melding afkomstig is en met welke informanten tijdens het onderzoek is gesproken. Ouders die niet te horen krijgen wie de melder is, steken vaak veel energie in het achterhalen van de identiteit van de melder. Mede daarom wil het AMK graag zo open mogelijk met meldingen omgaan. Soms is dat echter niet verstandig. Daarom hebt u op grond van wettelijke regels in onderstaande gevallen het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin.

Bent u een beroepskracht die vanuit zijn functie met het gezin te maken heeft, zoals een docent, een huisarts of een maatschappelijk werker, dan kunt u alleen in bijzondere gevallen anoniem blijven. Namelijk alleen als bekendmaking van uw naam:

- een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin, of
- een bedreiging vormt of kan vormen voor u zelf of voor uw medewerkers, of
- uw vertrouwensrelatie met het gezin verstoort of kan verstoren.

Als met u is afgesproken dat u anoniem blijft voor het gezin dan zorgt het AMK er voor dat uw informatie zo in het dossier wordt opgeslagen, dat de ouders ook uit het dossier uw identiteit niet kunnen achterhalen.

Melders en informanten kunnen niet anoniem blijven ten opzichte van het AMK. In principe worden zulke meldingen niet in behandeling genomen.

Uw rechten als melder of informant

Inzage, wijziging en afschrift van het dossier

U kunt het AMK verzoeken om u inzage te geven in het dossier voor zover het dossier over u als melder of informant gaat. Op die manier kunt u nagaan of de informatie die u hebt gegeven correct is vastgelegd. Als blijkt dat deze informatie niet juist is, dan kunt u het AMK verzoeken deze gegevens te wijzigen, aan te vullen of te verwijderen.

Als u dat wilt, kunt u ook een kopie van de stukken uit het dossier krijgen die op u betrekking hebben. Het AMK kan u daarvoor administratiekosten in rekening brengen.

Bewaren van het dossier

Het AMK is wettelijk verplicht het dossier over het kind en zijn gezin tien jaar te bewaren of te bewaren totdat het jongste kind uit het gezin achttien jaar wordt. Dit betekent dat ook de informatie die u hebt gegeven gedurende deze periode bewaard blijft.

Blijkt uit het onderzoek van het AMK, dat er geen sprake is van kindermishandeling, dan vernietigt het AMK alle gegevens meteen nadat het onderzoek is afgerond.

Soms levert het onderzoek te weinig gegevens op om te kunnen beoordelen of er wel of niet sprake is van kindermishandeling. In die gevallen wordt het dossier bewaard.

Informatie aan de melder

Het AMK is verplicht om u als de melder te informeren over de stappen die zijn gezet om de situatie voor het kind te verbeteren. Daarbij geldt als regel dat de mate, waarin u bent betrokken bij het gezin, bepalend is voor de hoeveelheid informatie die het AMK u kan verstrekken.

Klacht indienen

Bent u van mening dat u onzorgvuldig bent behandeld door het AMK, dan kunt u een klacht indienen bij de klachtencommissie. Op uw verzoek zal het AMK u informeren over bereikbaarheid en werkwijze van de klachtencommissie. Over het algemeen is het verstandig om eerst te proberen uw ongenoegen met de leidinggevende van het AMK te bespreken en pas een klacht in te dienen als dit gesprek onvoldoende resultaat heeft.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Landelijk meldnummer: 0900 - 123 123 0 (€0,05

p.m.) www.amk-nederland.nl